मराठी
क्रं.नं.३८

वेदान्त

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४३५८:वे५४(३१०)

ग्रंथ नाम गीता-भगवत्.

विषय म. वेदांत.

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

श्रीगणेशायनमः ॥ संजयउवाच ॥ तंतथाकृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणं ॥ विषीदंतमि
दंवाक्यमुवाचमधुसूदनः ॥१॥ टी० ॥ मधुसूदनजो तो ॥ तं ॥ अर्जुनातें ॥ कृपाविष्टं ॥
कृपेनेंव्यापिला ॥ अश्रुपूर्णाकुलेक्षणं ॥ उदकेंकरूनपरिपूर्णव्याकुळआहेतनेत्रज्या
चे ॥ विषीदंतं ॥ खेदकरीतोतें ॥ तथा ॥ तैस्यातें ॥ इदं ॥ हें ॥ वाक्यं ॥ वचनजेंतें ॥ उवा
चंबोलताजाला ॥ पदें ॥ ५१ ॥ २ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कुतस्त्वाकश्मलमिदंविषमे
समुपस्थितं ॥ अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन ॥ २ ॥ टी० ॥ अर्जुना ॥ कुतः ॥
कोठें ॥ त्वां ॥ तुतें ॥ इदं ॥ हें ॥ कश्मलं ॥ कुश्चित ॥ विषमे ॥ विषमकाळाच्याठांईं ॥ स
मुपस्थितं ॥ बरें ॥ उभेंराहिलें ॥ कैसेंप्रकारिचें ॥ अनार्यजुष्टं ॥ थोरांनिकेलेंनाहिं ॥
अस्वर्ग्यं ॥ स्वर्गदेणारनाहिं ॥ अकीर्तिकरं ॥ अकीर्तिकरणार ॥ ऐसे ॥ पदें ॥ ५० ॥ ३ ॥
क्लैब्यंमास्मगमः पार्थनैतत्त्वय्युपपद्यते ॥ क्षुद्रंहृदयदौर्बल्यंत्यक्त्वोत्तिष्ठपरंतप ॥
टी० ॥ पार्था ॥ क्लैब्यं ॥ कातरपण ॥ अस्मगः ॥ पावोनको ॥ न ॥ एतत् ॥ त्वयि ॥ तुझेठा
यीं ॥ उपपद्यते ॥ योग्यनव्हे ॥ क्षुद्रं ॥ तुच्छ ॥ हृदयदौर्बल्यं ॥ हृदयाचीदुर्बळता ॥ त्यक्त्वा
॥ टाकून ॥ परंतपा ॥ उत्तिष्ठ ॥ ऊठ ॥ पदें ॥ ९२ ॥ ३ ॥ अर्जुनउवाच ॥ कथंभीष्ममहं
संख्येद्रोणंचमधुसूदन ॥ इषुभिः प्रतियोत्स्यामिपूजार्हावरिसूदन ॥ ४ ॥ टी० ॥
हेमधुसूदना ॥ कथं ॥ कैसें ॥ अहं ॥ मी ॥ संख्ये ॥ संग्रामाच्याठाईं ॥ भीष्मं ॥ भीष्मजोत्या

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2)

तें ॥ च ॥ आणिक ॥ द्रोण जो त्यातें ॥ इषुभिः ॥ बाण जे तें हि करून ॥ प्रतियोत्स्यामि ॥
ते युद्ध करितील ॥ मी हिं युद्ध करूं ॥ अरिसूदन ॥ पूजार्हौ ॥ पुजेसि योग्य ॥ पदं ॥ ४ ॥ ४ ॥
गुरूनहत्वा हि महानुभावान्छ्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके ॥ हत्वार्थकामांस्तु
गुरूनिहैव भुंजीय भोगान्रुधिरप्रदिग्धान् ॥ ५ ॥ टी० ॥ गुरून् ॥ गुरु जे त्यांतें ॥
हत्वा ॥ मारून ॥ हि ॥ निश्चयें सिं ॥ महानुभावान् ॥ थोर आहे अनुभव जो तो ॥ ज्यां
अ० २ चा ॥ ऐसे जे त्यांतें ॥ श्रेयः ॥ श्रेयस्कर जे ते ॥ भोक्तुं ॥ भोगावया कारणें ॥ इह लोके ॥
या लोकाचे ठाई ॥ भैक्ष्यं ॥ भिक्षा मागणें ॥ अपि ॥ श्रेष्ठतर ॥ हत्वा ॥ मारून ॥ अर्थकामा
न् ॥ अर्थी विषमनोरथी तें ॥ तु ॥ पुन्हा ॥ गुरून् ॥ गुरु ते ॥ इह ॥ या लोकाच्या ठा १
ई ॥ भोगान् ॥ भोग जे त्यांतें ॥ भुंजय ॥ भोगून ॥ रुधिरप्रदिग्धान् ॥ यांच्या रक्तानें
कालविले ऐसे भोग ॥ पदं ॥ ५ ॥ ५ ॥ न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम य
दि वा नो जयेयुः ॥ यानेव हत्वा न जिजीविषामस्तेऽवस्थिताः प्रमुखे धार्तराष्ट्राः ॥
॥ ६ ॥ टी० ॥ न ॥ च ॥ एतत् ॥ विद्मः ॥ आणिक ॥ हें हि जाणत नाहिं ॥ कतरन्नु ॥ कि
तियेक ॥ नः ॥ आम्हां ॥ गरीयः ॥ थोर होऊं ॥ यद्वा ॥ जयेम ॥ जिंकुं जरि तरि ॥ य
दि वा ॥ विकल्पें करून ॥ जरि ॥ नः ॥ अपास्म ॥ जयेयुः ॥ जिंकितील तरिं ॥ यानेव ॥
यांतेच ॥ हत्वा ॥ मारून ॥ न जिजीविषाम ॥ आम्ही वांचावें ऐसें का हिं नाहिं तें तु ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2A)

धृतराष्ट्रपुत्रजेते॥कैसेजाले॥ प्रमुखे॥संग्राममुखाच्यागांई॥अवस्थिताः॥उ
भेराहिलेआहेत॥पदें॥१५॥६॥कार्पण्यदोषोपहतःस्वभावःपृच्छामित्वांधर्मसं
मूढचेताः॥यच्छ्रेयस्यान्निश्चितंब्रूहितन्मेशिष्यस्तेहं॥शाधिमांत्वांप्रपन्नं॥७॥
त्वतु॥तेकेसे॥कार्पण्यदोषोपहतःस्वभावः॥कृपणतादोषजोतेणेंकरूननाश॥
तेंपावलाआहेस्वभावज्यांच्या॥ऐसेजेत॥धर्मसंमूढचेताः॥धर्मोपासूनच्य
वलेंआहेअंतःकरणज्याचें॥त्वां॥तुतें॥पृच्छामि॥पुसतो॥यत्तत्॥जे॥श्रेयःस्या
त्॥उत्तमअसेल्तें॥निश्चितं॥निश्चयातें॥मे॥मज्कारणें॥तत्॥तें॥ब्रूहि॥बोल॥
अहं॥मी॥तो॥तुझा॥शिष्यः॥शिष्यआहे॥मां॥माते॥त्वां॥तूतें॥प्रपन्नं॥शरण
गतातें॥शाधि॥शिक्षाकरी॥पदें॥१३॥७॥नहिप्रपश्यामिममापनुद्याद्यच्छोक
मुच्छोषणमिंद्रियाणं॥अवाप्यभूमावसपत्नमृद्धंराज्यंसुराणामपिचाधिपत्यं॥
॥८॥२१॥नहि॥निश्चयेंसिंनाहिं॥प्रपश्यामि॥पाहीन॥मम॥माझा॥अपनुद्यात्॥
दूरहोइलऐसें॥इंद्रियाणं॥इंद्रियांचा॥अवाप्य॥पावोन॥भूमौ॥भूमीविखंई॥
असपत्नमृद्धं॥शत्रुवांचूनवाढलेऐसें॥राज्यं॥राज्यजेतें॥सुराणां॥देवांचें॥
अपिच॥आणिकहिं॥आधिपत्यं॥श्रेष्ठपणजेंतें॥नाहिंपाहिलें॥पदें॥१६॥८॥
संजयउवाच॥एवमुक्त्वाहृषीकेशंगुडाकेशःपरंतप॥नयोत्स्यइतिगोविंदमु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

कातूष्णींबभूवह ॥९॥ एवं ॥ ऐसें ॥ उक्त्वा ॥ बोलोन ॥ हृषीकेशं ॥ हृषीकेश जो त्या
तें ॥ गुडाकेशः ॥ जो अर्जुन जो तो ॥ परंतप ॥ न योत्स्ये ॥ युद्धकरणार नाहिं ॥ इति ॥
(3) ऐसें ॥ उक्त्वा ॥ बोलोन ॥ गोविंदातें ॥ तूष्णीं ॥ उगा ऐसा ॥ बभूवह ॥ होता जाला ॥
पदें ॥ ३२ ॥ ९ ॥ तमुवाच हृषीकेशः प्रहसन्निव भारत ॥ सेनयोरुभयोर्मध्ये विषी
दंतमिदं वचः ॥ १० ॥ टी० ॥ हृषीकेशः ॥ हृषीकेश जो तो ॥ तं ॥ तसा अर्जुनातें ॥
प्रहसन्निव ॥ हांसता होत्साता ॥ उवाच ॥ बोलता जाला ॥ सेनयोः ॥ उभयोः ॥
अ० २ मध्ये ॥ दोन्हि सेना ज्या या मध्यें ॥ इदं ॥ हें ॥ विषीदंतं ॥ विशीर्ण जाला ऐशा तें ॥ २
वचनः ॥ वचन जें तें बोलता हे ॥ पदें ॥ ४२ ॥ १० ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अशोच्यान
न्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे ॥ गतासूनगतासूंश्च नानुशोचंति पंडिताः
॥ ११ ॥ टी० ॥ त्वं ॥ तुं ॥ अशोच्यान् ॥ शोकायोग्य नसतां ॥ अनुशोच्यः ॥ शोक क
रितोसि ॥ च ॥ आणिक ॥ प्रज्ञावतां ॥ बुद्धिमंताचें ॥ भाषसे ॥ बोलतोस ॥ पं
डिताः ॥ अभिज्ञानि ॥ गतासून् ॥ गेल्या प्राणांतें ॥ च ॥ अगतासून् ॥ आल्या
प्राणातें ॥ अनुशोचंति ॥ न ॥ न शोचंसि ॥ शोक करित नाहित ॥ पदें ॥ ३२ ॥
॥ ११ ॥ नत्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपाः ॥ न चैव न भविष्यामः सर्वे वय
मतःपरं ॥ १२ ॥ टी० ॥ अहं ॥ मी आला ॥ जातु ॥ कधिं हि ॥ न तु ॥ नाहि ॥ एवं ॥ ऐसें ॥

(3A)

तिरिच्यते ॥ ३४ ॥ टी० ॥ ते ॥ तुझि ॥ भू ॥ आणिक ॥ भूतानि ॥ नु तें जें तें ॥ अकीर्त्ति ॥
अकीर्त्ति जे तिते ॥ अव्ययां ॥ नाशनाहीं जीस ऐसि ॥ कथयिष्यंति ॥ सांगूं लागती
ल ॥ संभावितस्य ॥ मान्यपुरुष जो त्यास ॥ अकीर्त्तिः ॥ अकीर्त्ति जे ते ॥ मरणा
त् ॥ मरणापासून हि ॥ अतिरिच्यते ॥ वाढते ॥ पदें ॥ १२ ॥ ३४ ॥ भयाद्रणादुपर
तं मंस्यंते त्वां महारथाः ॥ येषां च त्वं बहुमतो भूत्वा यास्यसि लाघवं ॥ ३५ ॥ टी० ॥
त्वां ॥ तूतें ॥ महारथाः ॥ महारथी जे ते ॥ भयात् ॥ भयास्तव ॥ रणात् ॥ रणापासू
न ॥ उपरतं ॥ परतला ऐसा तें ॥ मंस्यंते ॥ म ॥ नितील ॥ च पर ॥ आणिक ॥ एषां ॥
दुर्योधनादिकांस ॥ बहुमतः ॥ बहुमान्य ऐसा ॥ भूत्वा ॥ होऊन ॥ लाघवं ॥ लाहाण
पण जे पातें ॥ यास्यसि ॥ पावसील ॥ पदें ॥ १३ ॥ ३५ ॥ अवाच्यवादांश्च बहू
न्वदिष्यंति तवाहिताः ॥ निंदंतस्तव सामर्थ्यं ततो दुःखतरं नु किं ॥ ३६ ॥ टी० ॥ अ
वाच्यवादान् ॥ बोलों नये न ते बोल जे ते ॥ तव ॥ तुझे ॥ अहिताः ॥ हितद्वेषिना
तेत ॥ बहून् ॥ बहुसाल ॥ भू ॥ आणिक ॥ वदिष्यंति ॥ बोलतील ॥ तव ॥ तुझें ॥
सामर्थ्यं ॥ पराक्रम जो याते ॥ निंदंतः ॥ निंदित हासोत ॥ ततः ॥ त्यानंतर ॥ दुः
खतरं ॥ दुःखाहून दुःख ॥ किं ॥ नु ॥ काय आहे ॥ पदें ॥ १२ ॥ ३६ ॥ हतो वा प्रा
प्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीं ॥ तस्मादुत्तिष्ठ कौंतेय युद्धाय कृतनिश्चयः ॥ ३७ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

टी०॥ चित्तदुर्बळा अर्जुना ॥ वा ॥ चिकेस्पं ॥ जित्वा ॥ जिंकिले तरीं ॥ महीं ॥ पृथ्वीतें ॥
भोक्ष्यसे ॥ भोगिशील ॥ तस्मात् ॥ त्याकारणास्तव ॥ युद्धाय ॥ युद्धाकारणें ॥ कृतनि
(५) श्चयः ॥ केला आहे निश्चय जेणें ऐसा ॥ उत्तिष्ठ ॥ उठ ॥ पदें ॥ १३ ॥ ३७ ॥ सुखदुः
खे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ ॥ ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं पापमवाप्स्य
सि ॥ ३८ ॥ टी० ॥ सुखदुःखे समे कृत्वा ॥ सुखदुःख समान करून ॥ ततः ॥ त्यानं
तर ॥ युद्धाय ॥ युद्धाकारणें ॥ युज्यस्व ॥ युक्त हो ॥ एवं ॥ पुर्वी ॥ बोलिलें असें तें ॥
अ० २ पापं ॥ पाप जें तें ॥ न ॥ अवाप्स्यसि ॥ पावेनास ॥ ३८ ॥ पदें ॥ ११ ॥ एषा तेभिहिता सां ७
ख्ये बुद्धिर्योगे त्विमां शृणु ॥ बुध्या युक्तो यया पार्थ कर्मबंधं प्रहास्यसि ॥ ३९ ॥ टी० ॥
एषा ॥ हे ॥ ते ॥ तुज कारणें ॥ अभिहिता ॥ बोलिली ॥ सांख्ये ॥ परमार्थवस्तुविवे
कि शास्त्र सांख्य त्याठाईं ॥ बुद्धिः ॥ ज्ञानबुद्धि जे ते ॥ योगे ॥ प्राप्तिसाठीं ॥ तु ॥
पुन्हा ॥ इमां ॥ हे ॥ शृणु ॥ ऐक ॥ यया ॥ ज्या ॥ बुध्या ॥ बुद्धिनें ॥ युक्तः ॥ योजिला
जासिल ॥ तरिं ॥ पार्थ ॥ कर्मबंधं ॥ कर्मपाशातें ॥ प्रहास्यसि ॥ अतिशयेंसिं टा
किशील ॥ अतिशयेंसि हांससील ॥ पदें ॥ १६ ॥ ३९ ॥ नेहाभिक्रमनाशोस्ति प्र
त्यवायो न विद्यते ॥ स्वल्पमप्यस्य त्रायते महतो भयात् ॥ ४० ॥ टी० ॥ न ॥ नाहीं ॥ इह ॥
मोक्षमार्गयोग जो त्याठाईं ॥ अभिक्रमनाशः ॥ आरंभिली या क्रमाचा नाश ॥ न ॥

हिं॥ अस्ति॥ आहे॥ प्रत्यवायः॥ दोषजोतो॥ न॥ विद्यते॥ विद्यमानहोतनाहिं॥
(4A) अस्य॥ या॥ धर्मस्य॥ धर्माचें॥ स्वल्पं॥ अपि॥ थोडें हि जरि तरिं॥ महतः॥
घोर॥ भयात्॥ भयापासून॥ त्रायते॥ रक्षितो॥ पदं॥२४॥४०॥ व्यवसायात्मि
काबुद्धिरेकेहकुरुनंदन॥ बहुशाखाह्यनंताश्चबुद्धयोव्यवसायिनां॥४१॥ टी०॥
हेकुरुनंदना॥ इह॥ श्रेयस्करमार्गाच्याठाइं॥ बुद्धिः॥ बुद्धिजेते॥ एका॥ एकची॥
॥ व्यवसायात्मिकाः॥ निश्चयस्वभावा॥ अव्यवसायिनां॥ निश्चयनाहिंज्यासत्याच्या॥
॥ ॥ आणिक॥ बुद्धयः॥ बुद्धि ज्यात्या॥ अनंताः॥ नाहिं अंतज्यासेऐश्या॥ ॥ बहु
शाखाः॥ बहुसाखांच्या॥ फुटताहेत॥ पदं॥१०॥४२॥ यामिमांपुष्पितांवाचं
प्रवदंत्यविपश्चितः॥ वेदवादरताःपार्थनान्यदस्तीतिवादिनः॥४२॥ टी०॥ यां॥
जेतें॥ इमां॥ हेबुद्धितें॥ पुष्पितां॥ पुष्पवंतऐसीतें॥ वाचं॥ वाचाजेतीतें॥ अवि
पश्चिताः॥ अविवेकीजेते॥ प्रवदंति॥ बोलताहेत॥ हेपार्थ॥ वेदवादरताः॥ वे
दवादिंमोहितजेते॥ इति॥ ऐसे॥ वादिनः॥ वादिजेत्यांस॥ अन्यत्॥ दुसरेंकां
हिं॥ न॥ नाहिं॥ पदं॥१३॥४३॥ कांहि॥ कामात्मानःस्वर्गपराजन्मकर्मफलप्र
दां॥ क्रियाविशेषबहुलांभोगैश्वर्यगतिंप्रति॥४३॥ टी०॥ कामात्मानः॥ काम
स्वरूपआहेअंतःकरणज्यांचेंऐसेते॥ स्वर्गपराः॥ स्वर्गआहेमुख्यज्यांसऐसेते॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

जन्मकर्मफलप्रदां ॥ जन्मकर्मफळदेणारे ऐसीतें ॥ क्रियाविशेषबहुलां ॥ क्रि
(5) याकरायाचें विशेष आणि बहुल फार ऐसी ॥ भोगैश्वर्यगतिं प्रति ॥ भोगऐश्व
र्यगतीतें पावताहेत ॥ पदें ॥ ६ ॥ ४३ ॥ भोगैश्वर्यप्रसक्तानां तयापहृतचेतसां ॥
व्यवसा॥या॥त्मिकाबुद्धिरेकेह कुरुनंदन ॥ ४४ ॥ टी० ॥ समाधौ न विधीयते ॥ ४४ ॥
टी० ॥ भोगैश्वर्यप्रसक्तानां ॥ भोगावसंपत्तिसक्त भलियांचें ॥ तया ॥ अव्य
अ० २ वसाईबुद्धिनें ॥ अपहृतचेतसां ॥ चोरूनि नेलें आहे चित्त ज्यांचें ऐसे जे त्यांसि ॥ ८
व्यवसायात्मिकाबुद्धिः ॥ सांख्ययोगात्मबुद्धि जे ते ॥ समाधौ ॥ बरवे प्रका
रें निश्चयें करून वायास ॥ न ॥ विधीयते ॥ नाहिं होतें ॥ पदें ॥ ७ ॥ ४४ ॥ त्रैगुण्यविष
या वेदा निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन ॥ निर्द्वंद्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान् ॥
॥ ४५ ॥ टी० ॥ हे अर्जुन ॥ त्रैगुण्यविषया वेदाः ॥ वेद जे ते ॥ त्रिगुणात्मक कर्मे जें
तें आहेत आवी ज्यास ऐसे ॥ तुं तो ॥ निस्त्रैगुण्यः ॥ गुणत्रय ज्यापासून गेलें
आहेत ऐसा ॥ भव ॥ हो ॥ कैसा आणिक होशील ॥ निर्द्वंद्वः ॥ गेलीं आहेत
चिं दोनीपण ज्यांचि ऐसा ॥ नित्यसत्त्वस्थः ॥ अखंड सत्वगुणी राहा ॥ निर्योगक्षेमः ॥
नाहिं तें मेळवणें ॥ मेळविलें तें राखणें ॥ आत्मवान् ॥ आत्मस्थितीत राहा न ॥
पदें ॥ ९ ॥ ४५ ॥ यावानर्थ उदपाने सर्वतः संप्लुतोदके ॥ तावान्सर्वेषु वेदेषु ब्रा

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

जालिं॥ ५०॥ ५७॥ ५८॥ यदासंहरते चायं कूर्मोंगानीव सर्वशः॥ तः॥ इंद्रियाणी
न्द्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥ ५८॥ टी०॥ यदा॥ जेकाळीं॥ संहरते॥ आवरु
(5A) नघेतां॥ च॥ आणिक॥ अयं॥ हा॥ कूर्मः॥ कूर्म जोतो॥ अंगानि॥ अंगें जेंतें॥
एवं॥ ऐसीं॥ सर्वतः॥ सर्वांपासून॥ तैसीं॥ इंद्रियाणि॥ इंद्रियें जेंतें॥ इंद्रि
यार्थेभ्यः॥ चेष्टितगोडीपासून॥ तस्य॥ त्याची॥ प्रज्ञा॥ बुद्धि जेते॥ प्रतिष्ठिता॥
राहिली॥ ५०॥ ५७॥ ५८॥ विषया विनिवर्तंते निराहारस्य देहिनः॥ रसवर्जं र
सोप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते॥ ५९॥ टी०॥ विषयाः॥ विषय जेते॥ विनिवर्तंते॥ परत
तो हत॥ निराहारस्य॥ गेले ओरत आहार ज्यांचे त्यांचे॥ देहिनः॥ देहवंतांचे॥
रसवर्जं॥ रसवर्जितां॥ रसः॥ रस जो तो॥ अपि॥ पुन्हा॥ अस्य॥ याचा॥ परं॥
उत्कृष्ट॥ दृष्ट्वा॥ देखोन॥ निवर्तते॥ जातो॥ ५९॥ ६०॥ यततो ह्यपि कौंतय पु
रुषस्य विपश्चितः॥ इंद्रियाणि प्रमाथीनि हरंति प्रसभं मनः॥ ६०॥ टी०॥ हे कौं
तेय॥ अपि॥ पुन्हा॥ हि॥ निश्चयेंकरून॥ यततः॥ यत्न करतो जो त्याची॥ पुरुषस्य॥
पुरुष जो त्याची॥ विपश्चितः॥ पंडित जो त्याचीं॥ इंद्रियाणि॥ इंद्रियें जेंतें॥ प्र
माथीनि॥ बळकट होत्सातां॥ मनः॥ मन जेंतें॥ प्रसभं॥ अतिशयें करीं॥ हरं
ति॥ हरितो हत॥ ६०॥ ६१॥ तानि सर्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्परः॥ वशे हि य

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

स्येंद्रियाणि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ ६१ ॥ टी० ॥ तानि सर्वाणि संयम्य ॥ तें सर्वे हिं
नियमून ॥ युक्तः ॥ युक्त होत्साता ॥ मत्परः ॥ मज वांचून दुसरें नाहिं ऐसें जो
(6) तो ॥ आसीत ॥ असता ॥ हि ॥ निश्चयें करून ॥ वशे ॥ वश्य ॥ ज्याचा इं ॥ यस्य ॥ ज्याचे ॥
इंद्रियाणि ॥ इंद्रियें जें तें ॥ तस्य ॥ त्याची ॥ प्रज्ञा ॥ बुद्धि जे ते ॥ प्रतिष्ठिता ॥ बैस
ली ॥ प० ॥ ६१ ॥ ६१ ॥ ध्यायतो विषयान्पुंसः संगस्तेषूपजायते ॥ संगात्संजा
यते कामः कामात्क्रोधोभिजायते ॥ ६२ ॥ टी० ॥ विषयान् ॥ विषयें जे त्यांतें ॥ ध्या
अ० २ यतः ॥ ध्यान कर्त्ता जो त्यास ॥ पुंसः ॥ पुरुष जो त्याचा ॥ तेषु ॥ विषयाच्या ठाइं ॥ सं ७१
गः ॥ समागम जो तो ॥ जायते ॥ होतो ॥ संगात् ॥ संगात् ॥ संगापासून ॥ संजा
यते ॥ उत्पन्न होतो ॥ कामः ॥ काम जो तो ॥ कामात् ॥ कामापासून ॥ क्रोधः ॥ क्रो
ध जो तो ॥ अभिजायते ॥ अतिशयेंसिं होतो ॥ पदं ॥ ६२ ॥ ६२ ॥ क्रोधाद्भवति
संमोहः संमोहात्स्मृतिविभ्रमः ॥ स्मृतिभ्रंशाद्बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रण
श्यति ॥ ६३ ॥ टी० ॥ क्रोधात् ॥ क्रोधापासून ॥ स्मृतिविभ्रमः ॥ स्मरणाचा भ्रं
श होतो ॥ स्मृतिभ्रंशात् ॥ स्मृतिभ्रंशापासून ॥ बुद्धिनाशः ॥ बुद्धिचा नाश
होतो ॥ बुद्धिनाशात् ॥ बुद्धिनाशापासुन ॥ प्रणश्यति ॥ नासोन जातो ॥ ६३ ॥ ६३
रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिंद्रियैश्चरन् ॥ आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥ ६४ ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6A)

टी०॥ रागद्वेषवियुक्तैः॥ रागद्वेषापासून सुटलीं ऐसीं इंद्रियें जें॥ तु॥ पुन्हा॥ इंद्रियैः॥ इंद्रियें जें
तीं हिं करून॥ विषयान्॥ विषय जे त्यांतें॥ चरन्सन्॥ फिरत असतां॥ आत्मवश्यै॥
आपणास वश्य ऐसीं इंद्रियें ज्यांचीं तीहीं॥ विधेयात्मा॥ आपणासारिखा आत्मा ज्याला अ
सतां॥ प्रसादं॥ प्रसाद जो त्यांतें॥ अधिगच्छति॥ पावतो॥ पदें॥ ४॥ ६४॥ श्लो०॥
प्रसादे सर्वदुःखानां हानिरस्योपजायते॥ प्रसन्नचेतसो ह्याशु बुद्धिः पर्यव
तिष्ठति॥ ६५॥ टी०॥ प्रसादे सति॥ प्रसाद जाला असतां॥ सर्वदुःखानां॥ आध्या
त्मिकादि दुःखांचि॥ हानिः॥ नाश जो तो॥ अस्य॥ याचि॥ उपजायते॥ होत
आहे॥ प्रसन्नचेतसः॥ स्वस्थ अंतःकरण जो त्यास॥ हि॥ निश्चयेंसिं॥ आशु॥ शीघ्र॥
बुद्धिः॥ बुद्धि जे ते॥ पर्यवतिष्ठति॥ परिपूर्णकाम ऐसा आत्मस्वरूपें लीन राहतो।
पदें॥ ५॥ ६५॥ श्लो०॥ नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना॥ न चाभावयतः शांति
रशांतस्य कुतः सुखं॥ ६६॥ टी०॥ अयुक्तस्य॥ अयुक्त जो त्याची॥ बुद्धि जे ते॥
नास्ति॥ नाहिं॥ च॥ आणिक॥ अयुक्तस्य॥ अयुक्त जो त्यास॥ भावना॥ आत्मा
भिनिवेश जो तो॥ न॥ नाहिं॥ अभावयतः॥ आत्माभिविनाश नाहिं त्यास॥
शांतिः॥ उपशाम जो तो॥ न च॥ नाहिं च॥ अशांतस्य॥ अशांत जो त्यास॥ सु
खं॥ सुख जें तें॥ कुतः॥ कोठें॥ पदें॥ ४॥ ६६॥ इंद्रियाणां हि चरतां यन्मनोनुविधीय

यते॥ तदस्यहरतिप्रज्ञां वायुर्नावमिवांभसि॥ ६७॥ टी०॥ इंद्रियाणां॥ इंद्रियांचेगाइं॥
हि॥ चरतां॥ विषयांच्येगाइं प्रवर्त्तमानअसतां॥ यत्॥ ज्याकारणास्तव॥ मनः॥ मनजेंं
(7) तें॥ अनुविधीयते॥ अनुष्ठिले॥ न॥ नाहिं॥ तत्॥ तें॥ मनः॥ मनजें तें॥ अस्याअ
युक्तासि॥ प्रज्ञा॥ बुद्धिजेते॥ हरति॥ हरूननेति॥ कोणाच्यापरि॥ वायुः॥ वायुजो
तो॥ अंभसि॥ उदकाच्यागाइं॥ नावमिव॥ नावेच्यापरि॥ पदें॥ ९७॥ ६७॥ तस्माद्यस्य
महाबाहोनिग्रहीतानिसर्वशः॥ इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्यस्तस्यप्रज्ञाप्रतिष्ठिता॥ ६८
अ० टी०॥ तस्मात्॥ त्याकारणास्तव॥ अस्या॥ यस्य॥ ज्याचीं॥ महाबाहो॥ थोरआहेत हस्तज्या
२ चेनेत्रा अर्जुना॥ सर्वशः॥ असमंताद्विवेककरून॥ निग्रहीतानि॥ निरोधकरून॥ १२
घेतलिंऐसिं॥ इंद्रियाणि॥ चक्षुरादिइंद्रियेंजें तें॥ इंद्रियार्थेभ्यः॥ चेष्टा
गोडिजेतिपासून॥ तस्य॥ त्याचि॥ प्रज्ञा॥ सांख्यबुद्धिजेते॥ प्रतिष्ठिता॥ स्थिरा
वलि॥ पदें॥ ७०॥ ६८॥ यानिशासर्वभूतानांतस्यांजागर्त्तिसंयमी॥ यस्यांजाग्र
तिभूतानिसानिशापश्यतोमुनेः॥ ६९॥ टी०॥ सर्वभूतानां॥ स्थावरजंगमादिभूत
तेंजेंयांस॥ या॥ जे॥ निशा॥ आत्मतत्वविषयकशून्यताते रात्रिजेते॥ तस्यां॥ ते
रात्रिच्यागाइं॥ संयमी॥ इंद्रियनिग्रहींजातो॥ जागर्त्ति॥ आत्मतत्विंविवेकेंहा वत
त्सातजागता॥ भूतानि॥ भूतेंजें तें॥ तस्यां॥ अन्यथाज्ञानरात्रिच्यागाइं॥ जागर्त्ति॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(७A)

व्यवहारें जागताहेत ॥ पश्यतः ॥ ज्ञानचक्षुनि पाहाणार जो त्यास ॥ सः ॥ तो ॥ मु
नेः ॥ मननशील जो ॥ १ ॥ सा ॥ निशा ॥ शून्यरातिरुपरात्रि ॥ पदं ॥ ६९ ॥ ध्य ॥ आपूर्यमाण
मचलप्रतिष्ठं समुद्रमापः प्रविशंति यद्वत् ॥ तद्वत्कामा यं प्रविशंति सर्वे स शांति
माप्नोति न कामकामी ॥ ७० ॥ टी ॥ आपूर्यमाण ॥ कोण्हाचेन भरल्यान वाढायेर
सा परिपूर्ण ॥ अचलं ॥ अचल न व्हे ऐशा तें ॥ प्रतिष्ठं ॥ स्थिर राहिला ऐशातें ॥ स
मुद्रं ॥ समुद्रातें ॥ आपः ॥ उदकें जें तें ॥ यद्वत् ॥ ज्यापरी ॥ प्रविशंति ॥ प्रवेश क
रिताहेत ॥ तद्वत् ॥ त्यापरी ॥ कामाः ॥ मनोरथ जे ते ॥ अयं ॥ आत्मापूर्णब्रह्म जें
यातें ॥ प्रविशंति ॥ प्रवेश करिताहेत ॥ सर्वे ॥ सर्व हि ॥ सः ॥ तो पूर्णकाम जो तो ॥
शांति ॥ शांति जे ति तें ॥ आप्नोति ॥ पावतो ॥ कामकामी ॥ कामनेसि कामना
वाढवील जो तो ॥ न ॥ शांति तें पावत नाहीं ॥ प ॥ ४ ॥ ७० ॥ विहाय कामान्यः स
र्वान्पुमांश्चरति निःस्पृहः ॥ निर्ममो निरहंकारः स शांतिमधिगच्छति ॥ ७१ ॥ टी ॥
यः ॥ जो ॥ सर्वान् ॥ सर्वे हि ॥ कामान् ॥ कामजे त्यांतें ॥ विहाय ॥ टाकून ॥ पुमान् ॥ पु
रुष जो तो ॥ निःस्पृहः ॥ गेली आहे स्पृहा इछा ज्याची ॥ ऐसा होऊन ॥ निर्ममः ॥
गेली आहे ममता ज्याची ॥ निरहंकारः ॥ गेला आहे मीपण भाव ऐसा जो तो ॥
सः ॥ तो ॥ शांतिं ॥ शांति तें ॥ अधिगच्छति ॥ पावतो ॥ पदं ॥ ४ ॥ ष ७१ ॥ श्लो ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४) एषाब्राह्मीस्थितिःपार्थनैनांप्राप्यविमुह्यति॥स्थित्वास्यामंतकालेपिब्रह्मनिर्वाण
मृछति॥७२॥टी०॥हेपार्था॥एषा॥पुर्वोक्तप्रकारेंबोलिलितेहे॥ब्राह्मि॥ब्रह्मा
त्मिका॥स्थितिः॥राहणेंऐन्द्रिजितें॥एनां॥हेतें॥प्राप्य॥पावोन॥न॥विमु
ह्यति॥मोहातेंपावतीतनाहिं॥अस्यां॥यिरेगंहूं॥स्थित्वा॥बैसोन॥अंत
कालेपि॥अंतकाळाचेहिठाईं॥ब्रह्मनिर्वाण॥निदानब्रह्मतें॥मृछति॥पा
अ० २ वतो॥पदें॥७७॥७२॥इतिश्रीगीतापदार्थमाळायांद्वितीयाध्यायः॥पदें१९५
श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥५७॥७२॥ ॥७३॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

श्रीपांडुरंगसमर्थ॥ अर्जुन उवाच॥ ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते मता बुद्धिर्जनार्दन॥ तत्किं कर्मणि
घोरे मां नियोजयसि केशव॥ टी०॥ हे जनार्दन॥ तुज॥ चेत्॥ जरिं॥ कर्मणः॥ कर्माहुनि॥
ज्यायसी॥ श्रेष्ठतरि॥ बुद्धिः॥ बुद्धि जे ते॥ मता॥ मानलि॥ हे केशव॥ तरि॥ घोरे॥
घोररूप ज्या गद्द॥ कर्मणि॥ कर्मी तें॥ मां॥ माते॥ नियोजयसि॥ निश्चयेंसिं योजितो
सि॥ तत्॥ किं॥ तें काय॥ पदें॥ १७॥ व्यामिश्रेणेव वाक्येन बुद्धिं मोहयसीव मे॥ तदेकं
वद निश्चित्य येन श्रेयोहमाप्नुयां॥ २॥ टी०॥ मे॥ माझी॥ बुद्धिं॥ बुद्धि जे तें॥ व्यामिश्रेणे टी॥८
व॥ मिसळलिं ऐशींच॥ वाक्येन॥ वचन जें तेणें करून॥ मोहयसीव॥ मोह करि
तोस॥ तत्॥ तें॥ एकं निश्चित्य॥ एक निश्चय करून॥ वद॥ बोल॥ येन॥ ज्या वाक्यानें॥ अ
हं॥ मी॥ श्रेयः॥ कल्याण जें तें॥ आप्नुयां॥ पावेन॥ पदें॥ १४॥ श्रीभगवानुवाच॥ लोकेस्मि
न्द्विविधा निष्ठा पुरा प्रोक्ता मयानघ॥ ज्ञानयोगेन सांख्यानां कर्मयोगेन योगिनां॥
॥३॥ टी०॥ हे अनघ॥ निःपापा॥ अर्जुना॥ मया॥ म्यां॥ अस्मिन् लोके॥ या लोकाच्या ग
ई॥ पुरा॥ पुर्वीं॥ द्विविधा॥ दों प्रकारींची॥ निष्ठा॥ स्थिति जे ते॥ प्रोक्ता॥ बोलिलि॥ सां
ख्यानां॥ आत्मानात्म विवेकि जे सांख्य जे त्यांस॥ ज्ञानयोगेन॥ ज्ञानयोग जो तेणें करून॥
योगिनां॥ कर्मठ जे त्यांस॥ पदें॥ १४॥ न कर्मणामनारंभान्नैष्कर्म्यं पुरुषोश्नुते॥
न च संन्यसनादेव सिद्धिं समधिगच्छति॥ ४॥ टी०॥ पुरुषः॥ पुरुष जो तो॥ कर्मणां॥ क

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मींजें त्यांच्या ॥ अनारंभात् ॥ आरंभि क्रियावांचून ॥ नैष्कर्म्यं ॥ नैष्कर्मज्ञान जें तें ॥ न
(१०) अश्नुते ॥ पावत नाहिं ॥ च ॥ आणिक ॥ संन्यसनादेव ॥ त्यागावांचून ॥ न ॥ सिद्धिं ॥ सि
द्धि जे ति तें ॥ नाहिं ॥ समधिगच्छति ॥ बरवे प्रकारें जात ॥ पदें ॥४॥ नहि कश्चित् क्षण
मपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत् ॥ कार्यते ह्यवशः कर्म सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः ॥५॥ टी० ॥ हि ॥
यस्मात् ॥ या कारणास्तव ॥ कश्चित् ॥ कोण्हि एक ॥ क्षणं ॥ अपि ॥ क्षण हि ॥ अकर्मकृ
त् ॥ अकर्मकर्ता ऐसा ॥ कदाचित् ॥ केधवां हिं ॥ न ॥ तिष्ठति ॥ नाहिं राहत ॥ सर्वः ॥
अ० ३ प्रकृतिजैर्गुणैः ॥ सर्व हि प्रकृतिपासून जाले ऐसे गुण जे ति हिं ॥ अवशः ॥ वश जाला
नहोत्साता ॥ कर्म ॥ कर्म जें तें ॥ हि ॥ निश्चयानें ॥ कार्यते ॥ करिजें तें ॥ पदें ॥५॥५॥
कर्मेंद्रियाणि संयम्य य आस्ते मनसा स्मरन् ॥ इंद्रियार्थान् विमूढात्मा मिथ्याचारः स १
उच्यते ॥६॥ टी० ॥ यः ॥ जो ॥ कर्मेंद्रियाणि ॥ वाक्पाणिपादगुदोपस्थादि कर्मेंद्रियें जें ॥
त्यातें ॥ इंद्रियार्थान् ॥ वचन अदान गमन मोहन मैथुन ऐसे कर्मेंद्रियविषय जे त्यातें ॥
संयम्य ॥ नियम करून ॥ मनसा ॥ मन जें तेणें करून ॥ स्मरन् ॥ आठवीत होत्साता ॥
आस्ते ॥ असे तो ॥ सः ॥ तो ॥ विमूढात्मा ॥ मूर्ख आहे अंतःकरण ज्याचें ऐसा ॥ तो ॥
मिथ्याचार ॥ लटका आचरण ऐसा ॥ उच्यते ॥ बोलावा ॥ पदें ॥७॥६॥ यस्त्विंद्रि
याणि मनसा नियम्यारभतेऽर्जुन ॥ कर्मेंद्रियैः कर्मयोगमसक्तः स विशिष्यते

(10A)

॥७॥ टी॥ हे अर्जुना ॥ यः ॥ जो पुरुष जो तो ॥ तु ॥ पुन्हा ॥ इंद्रियाणि ॥ इंद्रियें जें तें ॥ मन
सा ॥ मनें करून ॥ नियम्य ॥ नेमून ॥ आरभते ॥ आरंभितो ॥ सः ॥ तो ॥ कर्मेंद्रियैः ॥
वाक्‌पाण्यादिकें जें तिंहीं ॥ कर्मयोगं ॥ कर्मयोग जो त्यातें ॥ असक्तः ॥ सन् ॥ लिंपला
नसतां ॥ विशिष्यते ॥ विशेषातें पावतो ॥ पदें ॥१५॥७॥ नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म ज्या
यो ह्यकर्मणः ॥ शरीरयात्रापि च ते न प्रसिध्येदकर्मणः ॥८॥ टी॥ हे अर्जुन ॥ त्वं ॥ तुं ॥
नियतं ॥ स्ववर्णाश्रमधर्में नेमिलें तें ॥ कर्म ॥ कर्म जें तें ॥ कुरु ॥ करीं ॥ हि ॥ निश्चयें
सिं ॥ अकर्मणः ॥ कर्म न करिजे त्यापरिस ॥ कर्म ॥ कर्म करणें जें तें ॥ ज्यायः ॥ श्रेष्ठ
तम ॥ अपि ॥ च ॥ आणिकहि ॥ अकर्मणः ॥ कर्म न कर्ता जो त्याची ॥ शरीरयात्रा ॥ श
रीरासे यण्याची वाट जे ते ॥ ते ॥ तुझी ॥ न ॥ प्रसिद्धेत् ॥ घटणार नाहीं ॥ पदें ॥१५॥८
यज्ञार्थात्कर्मणोन्यत्र लोकोयं कर्मबंधनः ॥ तदर्थं कर्म कौंतेय मुक्तसंगः समाचर ॥
॥९॥ टी॥ हे कौंतेया ॥ अयं लोकः ॥ हा लोक जो तो ॥ कर्मबंधनः ॥ कर्मा निबांधला जा
हे ॥ कर्मणः ॥ कर्में जें त्यांस ॥ यज्ञार्थात् ॥ यज्ञविषयें जो त्यास्तव ॥ अन्यत्र ॥ आणिके ग
ई ॥ तदर्थं ॥ त्याविषयातें ॥ कर्म ॥ कर्म जें तें ॥ मुक्तसंगः ॥ सोडिला जो दुःसंग ऐसा ॥ स
माचर ॥ आचरण कर ॥ पदें ॥१५॥९॥ सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः ॥
अनेन प्रसविष्यध्वमेष वोस्त्विष्टकामधुक् ॥१०॥ टी॥ प्रजापतिः ॥ प्रजाध्यायं ब्वाप

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तिजो स्वामीजो तैं तुम्हें पुरा॥ पुरं॥ सहयज्ञाः॥ प्रजाः॥ यज्ञेंसिंसहवर्त्तमान प्रजाज्या ले
(११) कजेते॥ सृष्ट्वा॥ उत्पन्न करुने॥ उवाच॥ बोलता जाला॥ अनेन॥ यज्ञजो तेणें॥ प्र
सविष्यध्वं॥ वृद्धितेंपाववा॥ एषः॥ यज्ञजो तो॥ वः॥ तुम्हांस॥ इष्टकामधुक्॥ इ
ष्टमनोरथ दुहणारे ऐसा॥ अस्त॥ असो॥ पदं॥ १०॥ १०॥ देवान् भावयतानेन॥ ते दे
वाभावयंतु वः॥ परस्परं भावयंतः श्रेयः परमवाप्स्यथ॥ ११॥ टी०॥ वः॥ युष्माकं॥ तुम्हा
स॥ देवान्॥ इंद्रादिक देवांतें॥ भावयत॥ अनेन॥ यज्ञें करून भावित असतां॥ ते दे
अ० ३ वाः॥ ते देवजन ते॥ भावयंतु॥ भाउन॥ परस्परं॥ एकमेकांस परस्परें॥ भावयंतः॥ भा
वित असतां॥ परं॥ उत्कृष्ट ऐसें॥ श्रेयः॥ ज्ञान निष्कामत्वें अथवा कामें करून स्वर्गप्रा २
प्तीतें॥ अवाप्स्यथ॥ पावाल॥ पदं॥ १२॥ ११॥ इष्टान् भोगान् हि वो देवा दास्यंते यज्ञ
भाविताः॥ तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो यो भुंक्ते स्तेन एव सः॥ १२॥ टी०॥ इष्टान्॥ इच्छिले ऐसे
जे ते॥ भोगान्॥ भोगांतें॥ वः॥ तुम्हांतें॥ देवाः॥ देवजन ते॥ दास्यंते॥ देतील॥ यज्ञभावि
ताः॥ यजनीं भाविले असतां॥ तैः॥ देवजनीं दिल्हे॥ दत्तान्॥ दिल्हे असतां॥ एभ्यः॥ ऐसे जे
यांस॥ अप्रदाय दिल्ह्यावांचून॥ यः॥ जो॥ भुंक्ते॥ भोगितो॥ सः॥ तो॥ स्तेन एव॥ चोर
च जाणावा॥ पदं॥ १५॥ १२॥ यज्ञशिष्टाशिनः संतो मुच्यंते सर्वकिल्बिषैः॥ भुंजते ते त्व
घं पापा ये पचंत्यात्मकारणात्॥ १३॥ टी०॥ यज्ञशिष्टाशिनः संतः॥ यज्ञशेष भोक्ते जाले

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(11A)

असतां ॥ सर्वकिल्बिषैः ॥ सर्वपापें जें तिहिं करून ॥ मुच्यंते ॥ सुटतात ॥ ये ॥ जे ॥ आत्मका
रणात् ॥ आत्मकारणें जें त्यास्तव ॥ पचंति ॥ पचवितात ॥ ते तु ॥ ते जे ते ॥ पापाः ॥ पापरूपि ॥
अघं ॥ पापातें ॥ भुंजंते ॥ भक्षितात ॥ पदं ॥ १३ ॥ १३ ॥ अन्नाद्भवंति भूतानि पर्जन्या
दन्नसंभवः ॥ यज्ञाद्भवति पर्जन्यो यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥ १४ ॥ टी० ॥ अन्नात् ॥ अन्नापा
सून ॥ भूतानि ॥ भूतें जें तें ॥ भवंति ॥ होतात आहेत ॥ पर्जन्यात् ॥ पर्जन्यापासून ॥ अन्न
संभवः ॥ अन्नाची उत्पत्ति होते ॥ यज्ञात् ॥ यज्ञापासून ॥ पर्जन्यः ॥ पर्जन्य जो तो ॥ भ
वति होतो ॥ यज्ञः ॥ यज्ञ जो तो ॥ कर्मसमुद्भवः ॥ कर्मी आहे समुद्भव ज्याचा ॥ पदं ॥ १४ ॥ १४ ॥
कर्म ब्रह्मोद्भवं विद्धि ब्रह्माक्षरसमुद्भवं ॥ तस्मात्सर्वगतं ब्रह्म नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितं ॥ १५ ॥
कर्म ॥ कर्म जें तें ॥ ब्रह्मोद्भवं ॥ वेदापासून उद्भव ज्याचा ऐसें प्रकारिचें ॥ विद्धि ॥ जाण ॥ ब्र
ह्माक्षरसमुद्भवं ॥ वेद जो तो अक्षर ॥ जें परमात्मस्वरूप जें त्यापासून उद्भव ज्याचा ऐसे
प्रकारिचा ॥ तस्मात् ॥ या कारणास्तव ॥ सर्वगतं ब्रह्म ॥ सर्वत्री वर्त्तमान वेद ब्रह्म जें तें ॥
नित्यं ॥ अखंड ॥ यज्ञे ॥ प्रतिष्ठितं ॥ यज्ञाचे ठाईं ॥ राहिलें आहे ॥ पदं ॥ १५ ॥ १५ ॥ एवं प्रवर्त्ति
तं चक्रं नानुवर्त्तयतीह यः ॥ अघायुरिंद्रियारामो मोघं पार्थ स जीवति ॥ १६ ॥ टी० ॥
एवं ॥ ऐसें ॥ प्रवर्त्तितं ॥ चक्रं ॥ फिरविलें ऐसें जें चक्र जें तें ॥ इह ॥ या लोकाच्या ठाईं ॥ यः ॥
जो ॥ न ॥ अनुवर्त्तयति ॥ अनुक्रमें करून वर्त्तत नाहीं ॥ सः ॥ तो ॥ अघायुः ॥ पापरूप आहे

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com